

Załącznik Nr 2
do sprawozdania opisowego
za 2017 rok

**ROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
I EFEKTÓW PRACY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W RUDZIE ŚLĄSKIEJ - ORGANIZATORA
PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA ROK 2017 ORAZ
ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU
PIECZY ZASTĘPCZEJ**

RUDA ŚLĄSKA, MARZEC 2018 R.

Spis treści

- I. Zadania własne powiatu z zakresu systemu pieczy zastępczej określa art. 180 ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- II. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej określa art. 76 ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- III. Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 roku, poz. 697) „Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej”.

I. Zadania własne powiatu z zakresu systemu pieczy zastępczej określa art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu należy:

1.1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

W roku 2017 koncentrowano się na realizacji projektów zawartych w „Programie rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2015-2017”.

W ramach powyższego programu limit utworzenia rodzin zastępczych zawodowych w roku 2017 został realizowany, a Dział Pieczy Zastępczej oraz Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem realizował poniższe projekty socjalne:

Cel 1 - Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej

1. Rodzicielstwo zastępcze - popularyzowanie idei.
2. Program szkolenia rodzin zastępczych DOM.
3. Tworzenie na terenie Miasta Ruda Śląska zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.
4. Pomoc koordynatora pieczy zastępczej.
5. Nie musisz być sam - system wsparcia rodzin zastępczych.
6. Pomoc psychologiczna rodzinie zastępczej.

Cel 2 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w procesie opieki i wychowania dzieci

1. Opieka zastępcza realizowana przez placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego.

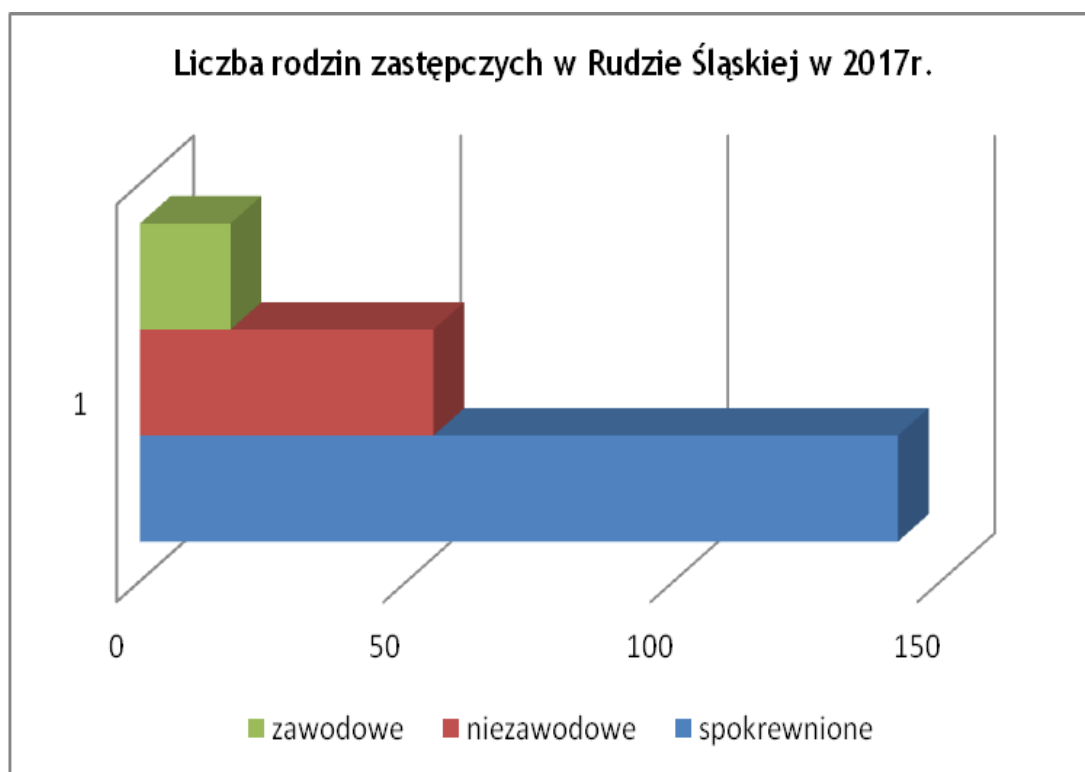
- Opieka zastępcza realizowana przez placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego dla dziewcząt.
- Prowadzenie rodzinnych domów dziecka - całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Cel 3 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w procesie opieki i wychowania dzieci

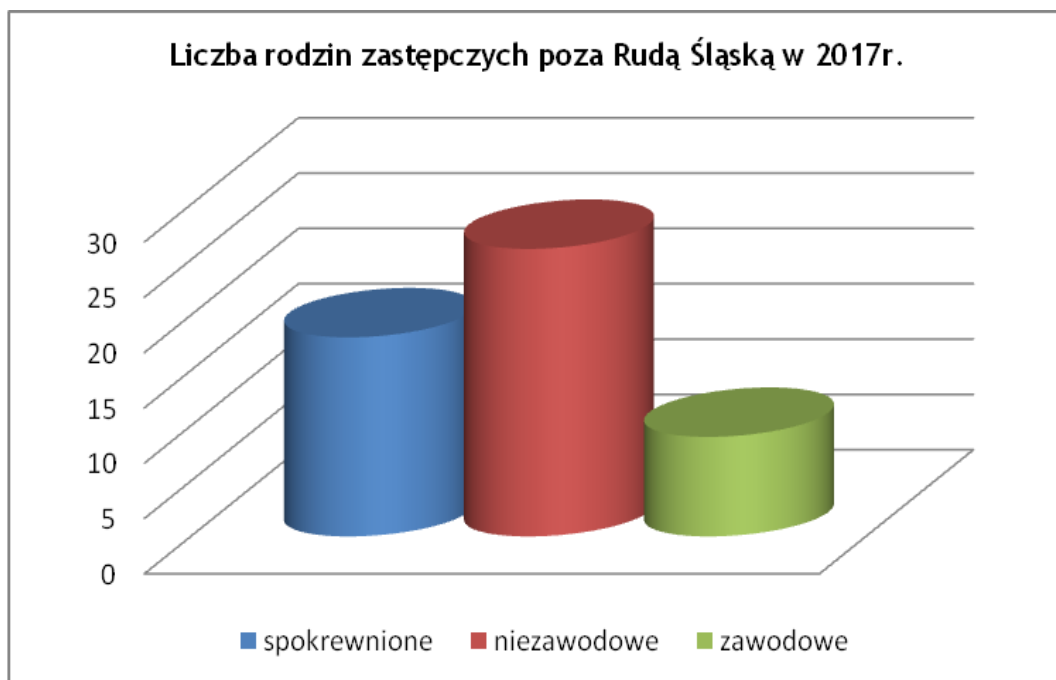
- Tworzenie odpowiednich warunków mieszkaniowych dla osób usamodzielnianych w formie mieszkania chronionego.
- Zabezpieczenie schronienia w formie miejsca pobytu tymczasowego w lokalu mieszkalnym.
- Grupa edukacyjna dla osób usamodzielnianych.

1.2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2017 roku, na terenie Rudy Śląskiej funkcjonowało 214 rodzin zastępczych, w tym 142 spokrewnionych, 55 niezawodowych i 17 zawodowych.

Natomiast poza powiatem funkcjonowały 53 rodziny, w tym 18 spokrewnionych, 26 niezawodowe oraz 9 zawodowych, w których wychowywały się dzieci z terenu naszego Miasta.

Ilość placówek opiekuńczo - wychowawczych:

a) prowadzonych przez powiat:

- 1 socjalizacyjna (realizująca również zadania z zakresu interwencji),
- 3 typu rodzinnego (Rodzinne Domy Dziecka)

b) na zlecenie powiatu - 3 socjalizacyjne,

c) poza powiatem 9 placówek (dzieci umieszczane na podstawie porozumień/umów cywilnoprawnych zawieranych między powiatami).

W 2017 roku w przestrzeni pieczy zastępczej przebywało łącznie 558 dzieci w tym:

- 320 dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta,
- 70 dzieci w rodzinach zastępczych poza Miastem,
- 153 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta,
- 15 dzieci w placówkach poza Miastem.

1.3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

Na terenie Miasta funkcjonuje system pozwalający na wsparcie i pomoc młodym dorosłym zaplanowania procesu usamodzielnienia aby przebiegał on sprawnie i zakończył się sukcesem. Usamodzielniani wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą, stosownie do zapisów ww. ustawy mogą otrzymać pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, czego wyrazem jest prowadzenie 8 mieszkań w 2017 roku, w których ze schronienia skorzystało 23 osoby . Ponadto dla usamodzielnianych wychowanków z pieczy zastępczej była prowadzona „Grupa dla Młodych Dorosłych”. Grupa przewidziana została dla osób w wieku 17-22 lata. W programie Grupy uwzględnione zostały między innymi tematy dotyczące uzależnień i seksualności, ujęte w sposób dostosowany do opisywanego wieku rozwojowego. Spotkania Grupy mają w większości formę warsztatową, co umożliwia uczestnikom zgłębianie istotnych dla nich treści poprzez doświadczenie. Z założenia grupa ma strukturę półotwartą , tzn. do trzeciego spotkania można do niej dołączyć. Wobec faktu, że grupa się nie ukonstytuowała, projekt w 2017 roku nie był możliwy do zrealizowania.

1.4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W związku z tym zadaniem realizowano projekt pn. „Rodzicielstwo zastępcze - popularyzowanie idei”:

- a) zamieszczono artykuły w lokalnej prasie,
- b) udzielono wywiadów do radia,
- c) udzielono wywiadu w lokalnej telewizji,
- d) 12 stycznia 2017 roku odbyło się „Wspólne kolędowanie rodzin zastępczych” w Kościele pw. Bożego Narodzenia w Rudzie Śląskiej Halembie,
- e) we współpracy ze Stowarzyszeniem POMOCNI zorganizowano 23 marca 2017 roku kolejną edycję „Praktycznego prezentu” czyli 18 urodziny dla 13 wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta,
- f) współpracowano z Urzędem Miasta w organizacji Metropolitalnego Święta Rodziny, którego motto przewodnie brzmiało: „Rodzina źródłem miłości”,
- g) w ramach Święta w dniu 31 maja 2017 r. o godzinie 16.00 w Ogrodach Miejskiego Centrum Kultury im. Henryka Bisty w Rudzie Śląskiej odbył się X Jubileuszowy Festyn dla Rodzin Zastępczych, również z udziałem mieszkańców nie będących rodzinami zastępczymi,

- h) od 5 sierpnia do 19 sierpnia 2017 r. odbył się wyjazd kolonijny do Kuźnicy Brzeźnickiej dla 50 dzieci z rodzin zastępczych organizowany we współpracy z ZHP oddział Ruda Śląska,

1.5. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej, Miasto Ruda Śląska prowadziło:

- trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego - Rodzinne Domy Dziecka,
- placówkę opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego realizującą zadania z zakresu socjalizacji i interwencji - Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie,
- placówkę opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego - Ośrodek Święta Elżbieta Placówka Socjalizacyjna,
- placówkę opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego dla dziewcząt - Ośrodek Wychowawczo-Rehabilitacyjny „Święta Rodzina”.

1.6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodzinny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

W roku 2017 roku w Dziale Pieczy Zastępczej odbyły się dwie edycje szkolenia podstawowego dla rodzin zastępczych oraz szkolenie uzupełniające dla zawodowej rodziny zastępczej:

Szkolenie podstawowe:

I edycja

czas trwania: 3.03.2017 - 09.06.2017

liczba spotkań: 13

liczba uczestników: 18, w tym liczba małżeństw: 6

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 4

ukończyło: 18 osób, w tym liczba małżeństw: 6, liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 4

II edycja

czas trwania: 18.09.2017 - 11.12.2017

liczba spotkań: 13

liczba uczestników: 14, w tym liczba małżeństw: 4

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 2

ukończyło: 14 osób, w tym liczba małżeństw: 4, liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 2

Szkolenie uzupełniające dla kandydatów na zawodową rodzinę zastępczą:

czas trwania: 20.09.2017 - 04.10.2017

liczba spotkań: 3

liczba uczestników: 2, w tym liczba małżeństw: 1

ukończyło: 2 osoby, w tym liczba małżeństw: 1

Szkolenie zostało przeprowadzone przez psychologów DPZ w oparciu o autorski program pt. „DOM” zatwierdzony decyzją MPIPS z dnia 19 listopada 2013 roku (Nr 23/2013/RZ).

Zgodnie z art. 45 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano 6 zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających ukończenie szkolenia wraz z opinią o spełnianiu warunków i oceną predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej (w oparciu o art.42 cyt. ustawy).

1.7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa.

W roku 2017 - 225 osób (w tym 64 rodziny, tj.161 osób oraz 64 osoby indywidualnie) podjęło kontakt z psychologami. Wykonano 1123 usługi psychologiczne. Do najczęściej zgłaszanych problemów należały problemy wychowawcze i problemy emocjonalne dziecka.

Przeprowadzono szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową, w którym brały udział 2 osoby (1 małżeństwo). Wydano 13 opinii dotyczących dzieci z problemem FAS. Dnia 12 stycznia 2017 roku odbyło się „Wspólne kolędowanie rodzin zastępczych” w Kościele pw. Bożego Narodzenia w Rudzie Śląskiej Halembie, uczestniczyło w nim około 200 osób, rodziny zastępcze oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu miasta. W ramach obchodów Metropolitalnego Święta Rodziny oraz obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w dniu 31 maja 2017 r. o godzinie 16.00 w Miejskim Centrum Kultury im. Henryka Bisty w Rudzie Śląskiej odbył się X Jubileuszowy Festyn dla Rodzin Zastępczych, we współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocni i ZHP zorganizowano wyjazd kolonijny dla 50 dzieci z rodzin zastępczych. Odbyło się 10 spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych pod nazwą „Cafe RZ”, uczestniczyły w nich 4 osoby. Odbyło się 10 spotkań grupy pn. „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”, w której uczestniczyło 21 osób. Pozyskano 8 rodzin pomocowych dla 15 dzieci na czas urlopu rodzin zastępczych zawodowych. W dniach 27 i 28 listopada 2017 roku odbyło się szkolenie dla 20 rodzin zastępczych zawodowych pt. „Więź jako czynnik

chroniący rozwój - część II", przeprowadzone przez psychologa Teresę Jadczyk-Szumito ze środków pozyskanych z konkursu.

1.8. Powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego realizująca zadania interwencyjne jest jednostką budżetową miasta i zapewnia obsługę w ramach działalności statutowej, natomiast placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego obsługę administracyjno - księgową zapewnia MOPS w Rudzie Śląskiej.

1.9. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej przekazywano niezwłocznie rodzinom zastępczym informacje o stanie zdrowia dziecka, niezbędna dokumentację medyczną oraz udzielano pomocy w dotarciu do odpowiednich specjalistów.

1.10. Prowadzenie rejestru danych o których mowa w art. 46 ustawy.

W okresie sprawozdawczym zaktualizowano rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto rodziny zastępcze przedstawiły zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Do ww. ustawy nowelizacja wprowadziła potrzebę przeprowadzania badań psychologicznych dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych co dwa lata. W związku z powyższym psychologowie przeprowadzili rebadania 27 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (tj. 46 osób) oraz konsultacje z 2 kandydatami na opiekunów bądź pomoce w zawodowych rodzinach zastępczych. Sporządzono 29 opinii z powyższych działań.

Zgodnie z ustaleniami do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej każdego ostatniego dnia miesiąca zostaje przesłana aktualizacja rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

1.11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka.

W 2017 roku umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej 64 dzieci, w związku z tym Dział Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, współpracował z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (m. in.: pracownik socjalny, kurator, Policja, Sąd, ośrodki adopcyjne, służba zdrowia), w celu zgromadzenia niezbędnej dokumentacji dziecka, w tym dokumentacji związanej z planem pracy z rodziną biologiczną i funkcjonowaniem rodziny dziecka.

1.12. Finansowanie:

a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

Rodzinna piecza zastępcza:

Ilość dzieci z rodzin zastępczych z terenu Miasta Ruda Śląska, na które w okresie sprawozdawczym były wypłacane środki finansowe:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	135	182
rodziny zastępcze niezawodowe:	56	64
rodziny zastępcze zawodowe:	17	74
rodziny pomocowe:	8	15
Razem:	216	335

Ilość dzieci z rodzin zastępczych poza terenem Rudy Śląskiej, na które w okresie sprawozdawczym były wypłacane środki finansowe:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	18	23
rodziny zastępcze niezawodowe:	25	31
rodziny zastępcze zawodowe:	9	16
Razem:	52	72

Udzielone świadczenia dla rodzin zastępczych:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
1. Rodziny na terenie Miasta Ruda Śląska:	4354	3 201 327,26
2. Rodziny poza Miastem Ruda Śląska	876	951 030,98

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FP, pdof) dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe, osoby do pomocy:	354	694 888,05

Institutionalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto / na zlecenie Miasta Ruda Śląska
- ilość dzieci umieszczonych w 2017 roku:

	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Prowadzone przez Miasto Ruda Śląska:	
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	8
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	9
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie:	97
Prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:	
Ośrodek Wychowawczo - Rehabilitacyjny Ustroń-Nierodzim - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu socjalizacyjnego dla dziewcząt:	5
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu socjalizacyjnego:	25

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem. Dzieci umieszczone na podstawie porozumień (umów cywilno-prawnych) zawieranych pomiędzy powiatami:

<i>Placówka</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Centrum Wspierania Dziecka i Rodziny „Przystań” Pszczyna:	1
Dom Dziecka Bytom:	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dąbrowa Górnicza:	2
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna Nr 2 Samborowice:	1
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie Góra Włodowska:	5
Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy Gliwice:	1
Regionalna Placówka opiekuńczo-Terapeutyczna Nr3 Cyprzanów	1
Powiatowy Dom Dziecka Żywiec:	1
Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie:	2
Razem:	15

Środki wypłacane przez Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem na instytucjonalną pieczę zastępczą:

<i>Placówka</i>	<i>Wydatki</i>
a) Rodzinne Domy Dziecka (zryczałtowana kwota na utrzymanie dziecka):	196 232,65
b) Ośrodek Wychowawczo-Rehabilitacyjny Ustroń-Nierodzim:	137 058,16
c) Ośrodek Święta Elżbieta:	950 400,00
d) Placówki poza powiatem (porozumienia):	575 934,02

- b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Rodzinna piecza zastępcza:

Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali w okresie sprawozdawczym świadczenia - **62 osoby**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej:	520	324 064,07

Instytucjonalna piecza zastępcza

Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy pobierali w okresie sprawozdawczym świadczenia - **70 osób**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	624	443 508,09

- c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia dyrektora funkcji placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Rodziny zastępcze i kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe i spokrewnione - kwota **6588,98 zł**.

1.13. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy.

W związku z § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 grudnia 2012r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, gmina, powiat oraz samorząd województwa mają obowiązek składania wojewodzie sprawozdania z wykonywania zadań w okresie:

- a) od dnia 01 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 31 lipca danego roku,
- b) od dnia 01 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego.

Sprawozdania zostały złożone w terminie.

1.14. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o której mowa w art. 193 ust. 8.

Zgodnie z art. 176 pkt. 8 w odniesieniu do art. 193 ust. 8 należy przekazywać informację do biura informacji gospodarczej o powstałych zaległościach z tytułów nie ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy za okres dłuższy niż 12 miesięcy. W 2017 roku 344 osoby zobowiązane do ponoszenia ww. opłaty zostały zgłoszone do biura informacji gospodarczej.

II. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej określa art. 76 ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2.1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W 2017r. w celu pozyskania rodziców, którzy podjęliby się pełnienia roli rodziców zastępczych i zapewnienia dzieciom prawidłowej opieki i wychowania podjęto następujące działania:

- i) zamieszczono artykuły w lokalnej prasie,
- j) udzielono wywiadów do radia,
- k) udzielono wywiadu w lokalnej telewizji,
- l) 12 stycznia 2017 roku odbyło się „Wspólne kolędowanie rodzin zastępczych” w Kościele pw. Bożego Narodzenia w Rudzie Śląskiej Halembie,
- m) we współpracy ze Stowarzyszeniem POMOCNI zorganizowano 23 marca 2017 roku kolejną edycję „Praktycznego prezentu” czyli 18 urodziny dla 13 wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta,
- n) współpracowano z Urzędem Miasta w organizacji Metropolitalnego Świąta Rodziny, którego motto przewodnie brzmiało: „Rodzina źródłem miłości”,
- o) w ramach Świąta w dniu 31 maja 2017 r. o godzinie 16.00 w Ogrodach Miejskiego Centrum Kultury im. Henryka Bisty w Rudzie Śląskiej odbył się X Jubileuszowy Festyn dla Rodzin Zastępczych, również z udziałem mieszkańców nie będących rodzinami zastępczymi,
- p) od 5 sierpnia do 19 sierpnia 2017 r. odbył się wyjazd kolonijny do Kuźnicy Brzeźnickiej dla 50 dzieci z rodzin zastępczych organizowany we współpracy z ZHP oddział Ruda Śląska,

2.2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W roku 2017 proces kwalifikowania kandydatów przedstawia się następująco:

1. na wniosek kandydatów przeprowadzono badania 4 rodzin (tj. 8 osób):
  - o liczba konsultacji koordynatora pieczy zastępczej z kandydatami na rodziny zastępcze - 25,

- ilość wizyt domowych koordynatora i psychologa u kandydatów - 3,
- liczba opinii na temat kandydatów - 3, w tym:
  - koordynatora - 3,
  - psychologicznych - 3,
- ilość Komisji Kwalifikacyjnych -8 , w tym:
  - wstępnych - 2,
  - ostatecznych - 6,
- liczba kandydatów zakwalifikowanych do stanowienia rodziny zastępczej -
liczba rodzin: 4 (w tym liczba osób: 8),

2. w zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy pieczy zastępczej:

- przeprowadzili 171 konsultacji z kandydatami,
- odbyli 66 wizyt domowych,
- sporządzili 55 opinii o kandydatach i przestali je do Sądu,

3. psychologowie przeprowadzili rebadania 27 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (tj. 46 osób) oraz konsultacje z 2 kandydatami na opiekunów w zawodowych rodzinach zastępczych. Sporządzono 29 opinii z powyższych działań,

4. sporządzono 14 opinii o rodzinach zastępczych w związku z umieszczeniem większej liczby dzieci, podejmowaniem dodatkowego zatrudnienia oraz przekwalifikowaniem rodzin zastępczych niezawodowych w zawodowe,

2.3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W roku 2017 roku w Dziale Pieczy Zastępczej odbyły się dwie edycje szkolenia podstawowego dla rodzin zastępczych oraz szkolenia uzupełniające dla zawodowych rodzin zastępczych. Szczegółowe informacje zawarte w punkcie 1.6.

2.4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Na terenie miasta funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego - Rodzinne Domy Dziecka. Dyrektorzy placówek korzystają z proponowanych form szkoleń, w 2017 roku dwóch dyrektorów uczestniczyło w szkoleniu pt. „Więź jako czynnik chroniący rozwój - część II” przeprowadzonym przez psychologa Teresę

Jadczak-Szumilo w tut. Ośrodku. Szkolenie zostało przeprowadzone z pieniędzy pozyskanych z konkursu „30 Maja - Świątujemy Razem” ogłoszonego przez Fundację Ernst & Young z Warszawy.

2.5. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

W 2017 roku Rodziny zastępcze zawodowe uczestniczyły w obchodach z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, które odbyły się w MCK w Rudzie Śląskiej w dniu 21 listopada 2017 r. Odbyło się 10 spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych pod nazwą „Cafe RZ”, uczestniczyły w nich 4 osoby. Odbyło się 10 spotkań grupy pn. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, w której uczestniczyło 21 osób. W dniach 27 i 28 listopada 2017 roku odbyło się szkolenie dla 20 rodzin zastępczych zawodowych pt. „Więź jako czynnik chroniący rozwój - część II”, przeprowadzone przez psychologa Teresę Jadczak-Szumilo ze środków pozyskanych z konkursu.

2.6. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W roku 2017 - 225 osób (w tym 64 rodziny, tj. 161 osób oraz 64 osoby indywidualnie) podjęło kontakt z psychologami. Wykonano 1123 usługi psychologiczne. Do najczęściej zgłaszanych problemów należały problemy wychowawcze i problemy emocjonalne dziecka. Przeprowadzono szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową, w którym brały udział 2 osoby (1 małżeństwo). Wydano 13 opinii dotyczących dzieci z problemem FAS. Dnia 12 stycznia 2017 roku odbyło się „Wspólne kolędowanie rodzin zastępczych” w Kościele pw. Bożego Narodzenia w Rudzie Śląskiej Halembie, uczestniczyło w nim około 200 osób, rodziny zastępcze oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu miasta. W ramach obchodów Metropolitalnego Święta Rodziny oraz obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w dniu 31 maja 2017 r. o godzinie 16.00 w Miejskim Centrum Kultury im. Henryka Bisty w Rudzie Śląskiej odbył się X Jubileuszowy Festyn dla Rodzin Zastępczych, we współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocni i ZHP zorganizowano wyjazd kolonijny dla 50 dzieci z rodzin zastępczych. Odbyło się 10 spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych pod nazwą „Cafe RZ”, uczestniczyły w nich 4 osoby. Odbyło się 10 spotkań grupy pn. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, w której uczestniczyło 21 osób. Pozyskano 8 rodzin pomocowych dla 15 dzieci na czas urlopu rodzin zastępczych zawodowych. W dniach 27 i 28 listopada 2017 roku odbyło się szkolenie dla 20 rodzin zastępczych zawodowych pt. „Więź jako czynnik

chroniący rozwój - część II”, przeprowadzone przez psychologa Teresę Jadczak-Szumito ze środków pozyskanych z konkursu.

2.7. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.

W roku 2017 w ramach organizowanego kalendarza imprez dla rodzin zastępczych pozyskano do współpracy wolontarystycznej harcerzy z Hufca ZHP oddział Ruda Śląska oraz członków Stowarzyszenia na Rzecz Pomocy Dzieciom i Młodzież „Pomocni”, członków Rudzkiego Klubu Karate Kyokushin.

2.8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w 2017 roku w szczególności z:

- pracownikami socjalnymi dysponującymi wiedzą w zakresie funkcjonowania rodziców naturalnych dziecka umieszczonego w pieczy,
- Sądem Rejonowym (liczne konsultacje telefoniczne osobiste), oraz kuratorami,
- placówkami oświatowymi na terenie Miasta,
- służbą zdrowia,
- ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Dziecku i Młodzieży „Pomocni” - pomoc w pozyskaniu środków na uatrakcyjnienie X Jubileuszowego Festynu dla rodzin zastępczych,
- Rudzkim Klubem Karate Kyokushin polegającej na nieodpłatnym zorganizowaniu występu na Festynie rodzin zastępczych,
- Związkiem Harcerstwa Polskiego polegającej na zorganizowaniu kolonii dla 50 dzieci z rodzin zastępczych od 5.08.17-19.08.17 r. w Kuźnicy Brzeźnickiej,
- z środkami masowego przekazu (radio, prasa, telewizja) w celu popularyzacji idei rodzicielstwa zastępczego,
- organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Miasta oraz kościołami.

2.9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Pomoc psychologiczna udzielana jest wszystkim rodzinom zastępczym z terenu Miasta zgłaszającym problemy. Szeroki zakres oferowanych usług stwarza możliwość systemowej pomocy dziecku i rodzinie. Udzielanie pomocy psychologicznej w różnorodnych formach

w zależności od potrzeb i zgłaszanych problemów m.in. problemy małżeńskie, kryzys w rodzinie, problemy wychowawcze z dzieckiem, problemy z dziećmi przejawiającymi zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne oraz specyficzne problemy związane z alkoholowym zespołem płodowym (FAS), zaburzeniami więzi, problem wykorzystywania seksualnego dzieci. Udzielanie informacji na temat możliwości i zakresu korzystania z pomocy psychologicznej na terenie Miasta.

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęło 225 osób, w tym: 64 rodziny (161 osób) i 64 osoby indywidualnie.

Ogólna liczba usług psychologicznych udzielanych na rzecz osób zgłaszających się do Działu Pieczy Zastępczej to 1123, w tym:

- terapia (722),
- konsultacja (152),
- diagnoza (98),
- poradnictwo (94),
- szkolenie rodzin zastępczych (29),
- prowadzenie grup (17),
- działania interwencyjne (11).

Zgłaszane problemy to:

- problemy emocjonalne dziecka (22),
- problemy wychowawcze (14),
- alkoholowy zespół płodowy (FAS)(8),
- wykorzystanie seksualne (2),
- problemy rodzinne (3),
- inne (79).

Rodziny i osoby indywidualnie korzystające z pomocy psychologicznej kontaktowały się z psychologiem w 128 przypadkach z różną częstotliwością.

2.10. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej na bieżąco pełniąc swoje obowiązki informowali o możliwości skorzystania z bezpłatnej porady prawnej na terenie tutejszego Ośrodka. W 2017 roku zostały udzielone porady prawne 12 rodzinom zastępczym.

2.11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej w 2017 roku przeprowadzili 494 okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz brali udział w 147 zespołach ds. okresowej oceny pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, opracowali 551 modyfikacji planów pomocy dziecku.

2.12. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

W roku 2017 proces kwalifikowania kandydatów przedstawia się następująco:

1. na wniosek kandydatów przeprowadzono badania 4 rodzin (tj. 8 osób):

- liczba konsultacji koordynatora pieczy zastępczej z kandydatami na rodziny zastępcze - 25,
- ilość wizyt domowych koordynatora i psychologa u kandydatów - 3,
- liczba opinii na temat kandydatów - 3, w tym:
  - koordynatora - 3,
  - psychologicznych - 3,
- ilość Komisji Kwalifikacyjnych -8 , w tym:
  - wstępnych - 2,
  - ostatecznych - 6,
- liczba kandydatów zakwalifikowanych do stanowienia rodziny zastępczej - liczba rodzin: 4 (w tym liczba osób: 8),

2. w zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy pieczy zastępczej:

- przeprowadzili 171 konsultacji z kandydatami,
- odbyli 66 wizyt domowych,
- sporządzili 55 opinii o kandydatach i przestali je do Sądu,

3. psycholodzy przeprowadzili rebadania 27 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (tj. 46 osób) oraz konsultacje z 2 kandydatami na opiekunów w zawodowych rodzinach zastępczych. Sporządzono 29 opinii z powyższych działań,

4. sporządzono 14 opinii o rodzinach zastępczych w związku z umieszczeniem większej liczby dzieci, podejmowaniem dodatkowego zatrudnienia oraz przekwalifikowaniem rodzin zastępczych niezawodowych w zawodowe,

5. inne działania w zakresie pieczy zastępczej podejmowane przez pracowników organizatora:

- okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych wraz z planami pomocy dziecku: 1045,
- liczba konsultowanych ocen rodzin zastępczych: 145,
- liczba pism służących pozyskaniu informacji na temat sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej: 664,
- ilość sprawozdań do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: 554,
- udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka oraz w Placówkach Socjalizacyjnych i Interwencyjnych: 147,
- ilość obsługiwanych widzeń rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: 88,
- organizacja i udział w X Jubileuszowym Festynie Rodzin Zastępczych,
- zebrania z rodzinami zastępczymi,
- poszukiwanie i pozyskiwanie rodzin zastępczych, prowadzenie naboru na Szkolenie Rodzin Zastępczych oraz naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, naboru na szkolenie uzupełniające dla rodziców zastępczych zawodowych,
- koordynatorzy wykonali 2855 konsultacji z klientami. Odbyło się 1208 wizyt pracowników w środowisku,
- wykonano 103 wywiady środowiskowe u usamodzielnianych wychowanków, odbyło się 1775 konsultacji z klientami i 689 wizyt w środowisku,
- 571 razy monitorowano sytuację wychowanków w mieszkaniach chronionych,
- sporządzono 355 programy usamodzielnienia,
- sporządzono 198 wniosków o pomoc na nowych zasadach dla usamodzielnianych wychowanków,
- sporządzono 18 programów usamodzielnienia i przestano zgodnie z właściwością miejscową,
- koordynowanie procesu adopcyjnego dla dzieci z uregulowaną sytuacją prawną przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych, w 2017 roku dla 8 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych niezawodowych i zawodowych ukończono proces adopcyjny.

2.13. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Na wniosek kandydatów przeprowadzono badania 4 rodzin (tj. 8 osób):

- o liczba konsultacji koordynatora pieczy zastępczej z kandydatami na rodziny zastępcze - 25,
- o ilość wizyt domowych koordynatora i psychologa u kandydatów - 3,
- o liczba opinii na temat kandydatów - 3, w tym:

- koordynatora - 3,
- psychologicznych - 3,
- o ilość Komisji Kwalifikacyjnych -8 , w tym:
  - wstępnych - 2,
  - ostatecznych - 6,

liczba kandydatów zakwalifikowanych do stanowienia rodziny zastępczej - liczba rodzin: 4 (w tym liczba osób: 8

2.14. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęły 225 osób, w tym: 64 rodziny (161 osób) i 64 osoby indywidualnie. Ogólna liczba usług psychologicznych udzielanych na rzecz osób zgłaszających się do Działu Pieczy Zastępczej to 1123.

Odbyło się 10 spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych pod nazwą „Cafe RZ”, uczestniczyło w nich 4 osoby. Odbyło się 10 spotkań grupy pn. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, w której uczestniczyło 21 osób. Pozyskano 8 rodzin pomocowych dla 15 dzieci na czas urlopu rodzin zastępczych zawodowych. Odbyło się 1897 wizyt pracowników organizatora w środowisku, wykonano 103 wywiady środowiskowe dla usamodzielnianych wychowanków, wykonano 4630 konsultacji z klientem.

2.15. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

W związku z wejściem w życie dnia 01.01.2012r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia sprawozdanie staroście i radzie powiatu za rok poprzedni.

2.16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej współpracuje z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym w Sosnowcu, Ośrodkiem Adopcyjnym TPD w Katowicach, Ośrodkiem Adopcyjnym Szansa w Bytomiu oraz Ośrodkiem Adopcyjnym w Wodzisławiu Śląskiem. W 2017 roku dla 8 dzieci ukończono proces adopcyjny.

2.17. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W roku 2017 uruchomiono 8 rodzin pomocowych dla 15 dzieci oraz zorganizowano wyjazd kolonijny dla 50 dzieci z rodzin zastępczych. Dzięki podjętym powyższym działaniom rodziny zastępcze zawodowe miały możliwość skorzystania z zaplanowanego wypoczynku przewidzianego w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

III. Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

Potrzeby na 2017 r. w zakresie systemu pieczy zastępczej, obejmujące zadania powiatu i organizatora rodzinnej pieczy, to m. in.:

1. Promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie miasta Ruda Śląska w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pomocowe oraz promocję idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców Miasta, poprzez organizowanie jasełek, festynu, wyjazdów integracyjnych, kolonijnych, pozyskiwanie wolontariuszy.
2. Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziców oraz odpowiednich warunków bytowych poprzez zagwarantowanie w budżecie Miasta środków finansowych.
3. Utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.
4. Wsparcie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, także pod względem finansowym.
5. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, a także pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz prawną w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
6. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, pt. „Cafe Rodzin Zastępczych”.
7. Podnoszenie kwalifikacji pracowników realizujących zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
8. Przystępowanie do ogłaszanych konkursów w zakresie działalności pieczy zastępczej celem pozyskania dodatkowych środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej.